

Pagkatapos ng Diagnosis para sa Breast Cancer

Ang breast cancer ay isang uri ng cancer na nagsisimula sa suso. Ang suso ay isang organ na matatagpuan sa ibabaw ng itaas na bahagi ng tadyang at kalamnan sa dibdib. Sa mga kababaihan, ang suso ay gumagawa at naghahatid ng gatas upang pakainin ang mga bagong panganak at sanggol. Kung ipinaalam sa iyo na ikaw ay may breast cancer, maaaring nagpa-mammogram ka na, kumuha ng ibang mga scan, at nagpa-biopsy (isang pagsusuri na kumukuha ng ilang tissue para siyasatin kung may cancer). Ang ibang mga pagsusuri ay maaaring isinagawa sa mga cancer cell upang suriin kung may mga partikular na protina at pagbabago sa gene na tinatawag na mga biomarker. Maaaring magkaroon ka rin ng iba pang mga procedure upang malaman kung kumalat na ang cancer. Ang mga pagsusuring ito ay nakakatulong sa iyong doktor na malaman kung anong uri ng breast cancer ang mayroon ka, kung nasa anong stage ito, at kung anong paggamot ang makakatulong.

Paggamot para sa breast cancer

Ang iyong paggamot ay magdedepende sa uri at stage ng iyong breast cancer. Ang iyong mga opsyon sa paggamot ay magdedepende rin sa mga resulta ng mga pagsusuri sa mga cancer cell, sa iyong kalusugan, kung dumaan ka na sa menopause, at sa iyong mga personal na kagustuhan.

Ang operasyon ay ang pangunahing paggamot para sa karamihan sa mga uri ng breast cancer. Kinabibilangan nito ang pag-alis ng cancer kasama ang bahagi ng normal na suso. Ang operasyon para alisin ang bahagi ng suso ay tinatawag na lumpectomy. Ang operasyon para alisin ang buong suso ay tinatawag na mastectomy.

Ang iba pang paggamot ay maaaring kabilangan ng radiation at iba pang mga medisinal tulad ng chemo, hormone therapy, targeted drug therapy, o immunotherapy. Sa maraming kaso, mahigit sa isang uri ng paggamot ang kailangan. Tutulungan ka ng iyong doktor na magpasya kung aling mga paggamot ang pinakamainam para sa iyo.

Ang ilang paggamot ay maaaring magdulot ng mga pagbabago sa regla. Maaaring tumigil ang iyong regla, kahit hindi ka pa dumadaan sa menopause. Ang mga paggamot na ito ay maaaring makaapekto sa iyong kakayahang magbuntis, ngunit maaaring mayroong mga paraan upang maprotektahan ito. Mahalagang makipag-usap sa iyong doktor nang maaga, bago magsimula ang paggamot. Makakatulong siya sa iyong maunawaan kung ano ang maaasahan.

Siguraduhing itanong ang:

- Ano ang layunin ng paggamot?
- Anong uri ng breast cancer ang mayroon ako?
- Nasa anong stage ang aking breast cancer, at ano ang ibig sabihin noon? Ano ang mga resulta ng pagsusuri sa biomarker?
- Ano pa ang natutunan ninyo sa mga resulta ng aking pagsusuri?
- Mangangailangan ba ako ng higit pang mga pagsusuri?
- Mangangailangan ba ako ng operasyon? Maaari bang ganap na maalisan ang cancer?
- Kailangan ko ba ng genetic testing?

Ano ang aasahan bago at sa panahon ng paggamot?

Ipapaliwanag ng iyong cancer care team ang iyong plano ng paggamot. Ang team na ito ay maaaring kabilangan ng iba't ibang doktor, nurse, at iba pang mga manggagawa sa pangangalagang pangkalusugan, depende sa uri ng paggamot na kailangan mo. Halimbawa, kung kailangan mo ng operasyon, makikipagtulungan ka sa isang surgeon. Ipapalam niya sa iyo kung ano ang aasahan bago, sa panahon ng, at pagkatapos ng operasyon. Kung kailangan mo ng iba pang mga uri ng paggamot, ipapaliwanag ng iyong cancer care team kung paano ito ibibigay, tutulungan kang maghanda para rito, susubaybayan at kukumustahin ka, at tutulungan ka sa anumang mga side effect. Maaari ka ring magkaroon ng mga pagsusuri sa dugo, mga x-ray, o mga scan sa mga partikular na pagkakataon upang malaman kung gaano kabisa ang iyong paggamot.

Hindi lahat ng dumadaan sa paggamot para sa breast cancer ay magkakaroong ng mga parehong side effect. Halimbawa, ang mga side effect ng surgery ay naiiba sa mga side effect ng chemo, hormone therapy, targeted drug therapy, immunotherapy, o paggamot na radiation. At ang mga taong tumatanggap ng parehong paggamot ay maaaring magkaroon ng ibang mga side effect.

Siguraduhing itanong ang:

- Ano ang aking mga opsyon sa paggamot? Ano sa tingin ninyo ang pinakamabuti para sa akin at bakit?
- Mayroon bang anumang mga klinikal na pagsubok para sa uri ng aking cancer?
- Anong mga side effect ang maaaring maranasan ko, at ano ang magagawa ko tungkol sa mga ito?
- Paano namin malalaman kung gumagana ang paggamot?
- Gaano kadalas kong matatanggap ang aking paggamot? Magiging gaano katagal ito?
- Saan ako pupunta para makakuha ng paggamot? Maaari ko bang ihatid ang sarili ko gamit ang sasakyan?
- Patuloy ko bang magagawa ang aking mga karaniwang aktibidad, tulad ng trabaho at ehersisyo?
- Maaari ba akong magkaroon ng anak pagkatapos ng paggamot?
- Maaapektuhan ba ng paggamot ang aking pakikipagtalik? Kung ganon, paano at gaano katagal?
- Ano ang maaari kong gawin para makatulong dito?

Ano ang aasahan pagkatapos ng paggamot?

Pagkatapos ng paggamot, humiling sa iyong doktor ng buod ng paggamot at ng follow-up na plano. Ang tawag dito ay survivorship care plan. Makikipagtulungan ang iyong doktor sa cancer sa iyong pamilya o primary care doctor upang makatulong sa pamamahala ng mga side effect mula sa paggamot at matingnan ang iyong pangkalahatang kalusugan. Magkakaroon ka ng mga regular na pagsusuri upang makita kung bumalik ang iyong cancer, o para tingnan kung nagsimula ang iyong bagong cancer sa ibang bahagi ng iyong katawan.

Para sa ilang indibidwal, maaaring hindi ganap na mawala ang cancer. Maaaring ipagpatuloy nila ang pagpapagamot, at kakailanganin pa rin ang mga pagsusuri upang makita kung gaano ito kahusay na gumagana.

Maaaring makaharap mo ang mga pagbabago sa iyong katawan pagkatapos ng paggamot. Maaaring mawala mo ang lahat o bahagi ng iyong suso pagkatapos ng operasyon o nagbago ang balat dahil sa radiation. Maaaring manganib na mamaga ang iyong kamay o braso kung inalis ang iyong lymph nodes sa panahon ng surgery o nasira dahil sa radiation. Maaaring magkaroon ka ng mga sekswal na pagbabago bilang resulta ng paggamot. Itanong sa iyong doktor kung ano ang aasahan at ipaalam sa kanya kung mayroon kang anumang mga problema.

Mahalagang malaman na ang pagkuha ng hormone replacement therapy upang makatulong sa iyong mga sintomas sa menopause ay madalas na hindi ligtas para sa mga kababaihang nagkaroon ng breast cancer. Kung nababahala ka sa mga sintomas ng menopause, kausapin ang iyong doktor ng tungkol sa mga paraan upang makakuha ng kaginhawaan.

Ang mga taong nagkaroon na ng breast cancer ay nanganganib na muling magkaroon nito o makakuha ng ilang partikular na uri ng mga cancer. Kahit na mabuti ang pakiramdam mo pagkatapos ng paggamot, mahalagang itanong sa iyong cancer care team ang tungkol sa regular na iskedyul para sa mga follow-up na pagsusuri kung ang iyong breast cancer ay bumalik.

Siguraduhing itanong ang:

- Saan ko makukuha ang kopya ng buod ng aking paggamot at plano ng follow-up?
- Gaano kadalas ko kailangang makipagkita sa aking cancer care team?
- Kailan at paano ako makikipag-ugnayan sa kanila?
- Mangangailangan ba ako ng mga pagsusuri upang malaman kung bumalik ang aking cancer, o para matingnan kung may mga problema sa aking paggamot?

Para sa higit pang impormasyon at suporta, bumisita sa website ng American Cancer Society sa cancer.org/tagalog o tumawag sa amin sa **1-800-227-2345**. Narito kami kapag kailangan mo kami.

- Kakailanganin ko ba ang anumang mga screening test, tulad ng colonoscopy, upang matuklasan nang maaga ang iba pang mga cancer?
- Mayroon bang mga side effect sa huli o na pangmatagalan mula sa paggamot na dapat kong bantayan?
- Saan ko mahahanap ang aking mga medikal na rekord pagkatapos ng paggamot?

Pananatiling malusog

Siguraduhing ipaalam sa iyong doktor o cancer care team kung hindi mawala-wala ang anumang mga side effect ng paggamot o kung mayroon kang anumang mga bagong sintomas.

May mga bagay kang magagawa upang mapanatiling malusog ang iyong sarili sa panahon ng pagkatapos ng paggamot. Maaaring makatulong ang hindi paninigarilyo sa pagbawas ng tsansang magkaroon ng breast cancer. Ang pagkakaroon at pananatiling nasa malusog na timbang, masustansyang pagkain, pag-inom ng sapag na fluids, pagiging aktibo, at pag-iwas sa alkohol ay makakatulong din sa iyong manatiling malusog. Ang mga bagay na ito ay makakatulong sa pagpapababa ng iyong panganib na makakuha ng panibagong breast cancer o iba pang mga cancer.

Pagharap sa iyong damdamin

Sa pagkakaroon ng breast cancer, ikaw ay maaaring matakot, malungkot, o mabalisa. Normal lang na makaramdam nito, at may mga paraan para matulungan kang harapin ang mga ito.

- Huwag subukang harapin ang iyong nararamdaman nang mag-isa. Talakayin ang nasa iyong damdamin, anuman ang mga ito.
- OK lang na malungkot o malumbay paminsan-minsan, ngunit ipaalam sa iyong cancer care team kung nararamdaman mo ang mga ito ng mahigit sa ilang araw.
- Kung sinabi ng iyong doktor na OK lang ito, gawin ang mga bagay na ikinasisiya mo tulad ng paggugol ng panahon sa labasan, panonood ng sine o kaganapang pang-sports, o pagkain sa labas.
- Humingi ng tulong sa mga gawaing tulad ng pagluluto at paglilinis.

Maaaring gusto mong makipag-ugnayan sa mga kaibigan, pamilya, o lider o grupong panreilhiyon. Makakatulong din ang counseling. Para sa ilang indibidwal, makakatulong na makipag-usap sa iba na napagdaanan ang parehong karanasan. Maihahandog ito ng support group. Ipaalam sa iyong cancer care team kung ano ang nararamdaman mo. Matutulungan ka nilang mahanap ang tamang suporta.

